

Evropská spolupráce na poli vědeckého a technického výzkumu COST

COST je zkratkou pro systém "Evropské spolupráce na poli vědeckého a technického výzkumu". Tato spolupráce byla založena v roce 1971 ministry pro vědu a technologie 19 evropských zemí. V roce 1991 byl COST rozšířen o účast Islandu, ČSFR, Maďarska a Polska.

V současnosti představuje COST největší systém evropské spolupráce ve vědeckém a technickém výzkumu. Tato spolupráce se odehrává ve 14 hlavních oblastech: informatika, telekomunikace, doprava, oceánografie, materiály, životní prostředí, meteorologie, zemědělství a biotechnologie, potravinářské technologie, zemědělství a biotechnologie, potravinářské technologie, sociální vědy, lékařský výzkum, stavebnictví, chemie, lesnictví a zpracování dřeva.

Pro spolupráci platí čtyři základní principy:

- všechny členské státy COSTu, stejně jako Evropská komise, mohou navrhovat programy (akce) COSTu
- účast členských států v programech COSTu je dobrovolná
- projekty jsou financovány na národní úrovni
- projekty jsou integrovány do programů COSTu, které zajišťují koordinaci výzkumných prací

Začlenění projektu do některého z programů COSTu nastane po podepsání tzv. "Memorandum of Understanding" členskou zemí COSTu.

Dříve, než je projekt začleněn do programu COSTu, prochází složitou cestou konzultací a hodnocení, kterých se zúčastňuje celá struktura COSTu tvořená: národním koordinátorem, výborem starších představitelů, sekretariátem, technickými výbory a řídicími výbory programů.

ČSFR bylo přijato do COSTu v roce 1991. Koordinace národních projektů byla uložena Ministerstvu strategického plánování ČSFR. Rozpadem ČSFR zaniklo k 31. 12. 1992 její členství v COSTu. Česká republika požádala o členství v lednu 1993 a na druhém letošním zasedání výboru starších představitelů, které se konalo 2. a 3. dubna v Bruselu, byla její žádost vyslyšena.

Česká republika se tak stala právoplatným členem COSTu se všemi právy a závazky z toho vyplývajícími.

Koordinace národních projektů COST byla rozhodnutím vlády uložena MŠMT ČR, koordináčním místem se stal odbor vědy (031) ministerstva. Problematika COSTu byla svěřena odborníkům se znalostmi problematiky COSTu a zkušenostmi v oblasti vědeckého a technického výzkumu. Národním koordinátorem COSTu a členem výboru starších představitelů byl jmenován Jaroslav Cihlář. Členem výboru starších představitelů a výkonným referentem COSTu na MŠMT byl jmenován Miloš Chvojka.

Zástupci technických výborů COSTu, jmenovaní za ČSFR, byli ponecháni ve funkcích

v případě splnění požadavku českého občanství.

Všechny projekty řešené vědci z české republiky byly předány do kompetence ČR. V současné době se jedná zhruba o 70 projektů. Účast českých vědců je tedy rozsáhlá, což svědčí o výrazné a smysluplné mezinárodní vědecké spolupráci.

Pracovníci VUT v Brně řeší nyní dva projekty COST. Předpokládám, že během příštího roku budou vyzváni další pracovníci VUT k přípravě projektů COST. Zaměření projektů a postup k přidružení akcím COST bude oznámeno potencionálním řešitelům prostřednictvím národního koordinátora COST.

Doc. Ing. Jaroslav CIHLÁŘ, CSc.
prorektor pro vědecké a výzkumné činnosti

Nadace FP

V květnu letošního roku byla zaregistrována Nadace Fakulty podnikatelské VUT v Brně. Nadace byla zřízena za účelem opatrování a shromažďování prostředků určených k financování akcí, směřujících ke zvýšení úrovně studia, vědy a výzkumu na fakultě. V počátečním období si nadace vytkla za cíl pořídit insignie fakulty, dobudovat sídlo fakulty a zřídit křeslo hostujícího zahraničního profesora. Nadace může poskytovat studijní stipendia osobám, které se podílejí na programech naplňujících cíle nadace.

Zakládajícími členy nadace jsou: a.s. Adamovské strojírný, a.s. FOSFA Břeclav-Poštorná, s.r.o. CHEPOS-ENGINEERING, a.s. Královopolská, a.s. PBS Velká Bíteš, s.r.o. SVITAP JHJ, automobilová a.s. ŠKODA a s.p. ZETOR. Tyto podniky současně s aktem založení nadace poskytly fakultě finanční dary.

Finanční podporu Fakultě podnikatelské poskytly i další organizace - brněnské expozitura a.s. Česká spořitelna, s.r.o. GITY Brno, a.s. LACRUM Brno, a.s. Montáže Přerov, a.s. ŽDAS Žďár nad Sázavou.

Všem jmenovaným za jejich podporu i finanční dary vedení Fakulty podnikatelské touto cestou děkuje.

Ostatní (právníky i fyzickými osobami), kteří by se chtěli stát členy nadace a přispět na její cíle, oznamujeme kontaktní adresu:

NADACE FAKULTY PODNIKATELSKÉ VUT V BRNĚ

děkanát Fakulty podnikatelské

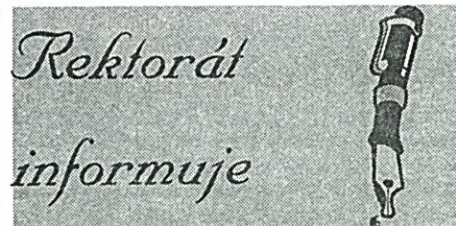
Technická 2

616 69 Brno

tel. 41142685, fax 41211410

bankovní spojení: Investiční banka Brno, č.ú. 525122/5100

(VM)

• DĚKAN FAVU

Šestičlenný akademický senát FaVU zvolil 27. října na svém zasedání děkana fakulty. V tajném hlasování získal pět hlasů (jeden se zdržel hlasování) profesor Vladimír Precilík a stal se tak prvním děkanem fakulty.

• DOKTOR VĚD

Na řádném zasedání vědecké rady VUT v pátek 12. listopadu obdržel doc. ing. Josef PAUKERT, CSc. diplom doktora věd. Tato vědecká hodnota mu byla udělena na základě obhajoby doktorské disertační práce v oboru elektrické stroje a přístroje.

• CENA MINISTRA

Kolegium rektora schválilo návrh děkana FA profesora Rullera, aby VUT navrhlo kolektiv autorů monografie Bedřich Rozehnal na udělení Ceny ministra MŠMT. Publikace, kterou vydala Obec architektů, připravili ing. arch. Miroslav Gilwann, CSc. a prof. ing. arch. Vladimír Šlapeta, DrSc. ve spolupráci s inženýry architektury Karlem Volavým, Jaromírem Šírotkou a Evou Rozehnalovou. Fotografiemi publikaci opatřili Ing. Jiří Cipr a Monika Veselá. Cena ministra MŠMT se uděluje ke Dni učitelů.

• KOLEJE

Na začátku letošního školního roku zůstalo neubytováno přes 400 studentů druhých a vyšších ročníků a kolem 120 studentů prvních ročníků VUT. Podle informací od ředitele SKM ing. Grulicha by do konce listopadu měli být ubytováni všichni studenti VUT, kteří v termínu podali žádost o ubytování na kolejích.

• STIPENDIUM NATO

Velvyslanectví Řecké republiky informovalo MŠMT, že the Greek Ministry of National Economy nabízí v rámci NATO Science Fellowships Programme studijní pobyty. Podmínky pro udělení stipendií a přihlášky zájemci získají na studijních odděleních fakult. Termín odevzdání přihlášek je nejméně tři měsíce před započatím studijního pobytu.

• TERMÍN VÝPLATY

Výplata mzdy za měsíc listopad se posouvá ze dne 14. prosince na 10. prosince 1993.

• OPRAVTE SI

V minulém čísle VUT News jsem vás informoval o počtu přijatých studentů do 1. ročníků fakult. Do zprávy se bohužel vloudil chybný údaj: na FAST se do prvního ročníku nezapsalo 836 studentů, jak bylo uvedeno, ale o 100 více - tedy 936. Za chybu se všem čtenářům omlouvám.

(red)

ZPRÁVA O ČINNOSTI AS VUT

Zprávu o činnosti AS VUT za třetí rok funkčního období přednesl předseda senátu ing. Zmrzlý, CSc. na zasedání senátu v pondělí 15. listopadu. Senátoři zprávu jednomyslně přijali a uzavřeli tím funkční období senátu od r. 1991 do r. 1993.

Od poslední zprávy o činnosti AS VUT, podané na zasedání 26. ledna 1993, se AS sešel na 15 řádných a jednom mimořádném zasedání. Mimoto AS inicioval valnou hromadu AS fakult:

V průběhu třetího roku činnosti AS došlo ke změnám jak v počtu, tak i v osobách členů AS. Vyměnili se dva zástupci obce studentů; AS byl rozšířen o zástupce nově vzniklých fakult a odešel zástupce transformovaného PVÚ. V tomto případě se AS rozhodl vzhledem k malému počtu členů akademické obce mimořádně kulturní pracovníci toto místo neobsazovat. V současné době, na konci funkčního období má senát 23 členů.

Ze závažných materiálů projednaných AS:

V oblasti legislativy:

- dopis ministru MŠMT prof. Piňhovi k nepředloženému návrhu novely VŠZ v lednu 1993.
- projednání zásad novely VŠ zákona a vypracování stanoviska určeného parlamentu ČR ke způsobu přípravy novely. Toto stanovisko bylo podpořeno valnou hromadou senátů fakult konanou 9. 3. 1993.
- stanovisko AS VUT k novele zasláné premiéroví vlády.
- aktivní účast předsedy AS se zástupci senátů fakult na zasedání parlamentního "školského" výboru při projednávání novely.
- organizace zástupců moravských a slezských VŠ s předsedou parlamentního výboru PhDr. Kozlem a poslanci PhDr. Hubovou a Ing. Kouckým k připravovaným legislativním materiálům z oblasti VŠ.
- projednání a schválení statutu FP, FCH a FaVU.
- projednání úprav statutu FT a FEI.
- neúčast studentů při důležitých jednáních AS vyvolala potřebu projednání a schválení takových úprav jednacího řádu AS VUT, aby nebyla blokována schopnost AS schvalovat důležitá rozhodnutí, a naopak, aby nemohl být potlačen hlas studentů.
- po jednání s ministrem školství prof. Piňhou na setkání představitelů akademické samosprávy VUT, akademický senát vyslovil souhlas prof. Ondráčkovi se souběžným výkonem funkce rektora VUT (do konce funkčního období) a náměstka ministra MŠMT. AS rovněž projednal a po úpravě schválil rektorem předložená "Opatření ve vedení VUT do konce funkčního období rektora".
- projednal a schválil kolejný řád. Bylo však konstatováno, že možnosti podat připomínky k předloženému návrhu kolejního řádu využilo jen 61 studentů, a to převážně ze Zlína,

což AS považuje za typický příklad obecného jevu - výrazně klesající aktivity studentské obce.

- AS vyspal volby do AS fakult. U fakult, kde volby proběhly v tomto roce, AS uznává kontinuitu mandátu jejich zástupců.

V oblasti ekonomiky:

- byl projednán a schválen rozpočet VUT na rok 1993.
- byly schváleny zásady pro rozdělování dalších finančních prostředků, tj. rezerv a dalších přidělů z MŠMT v oblasti investic i neinvestičních a mzdových prostředků.
- byla schválena pravidla pro příspěvky na odbory prorektorů, tj. financování zahraničních styků a granty pro odbor vědy a výzkumu. Přes obecnou finanční tíseň se AS rozhodl být velkorysý a částku na granty schválil v požadované výši 4 mil. Kč.
- AS pečlivě zkoumal provozní náklady rektora a na jeho žádost byla provedena úsporná opatření.
- AS se nechal pravidelně informovat kvestorem o stavu hospodaření VUT.
- nebyl splněn záměr AS stanovit pravidla pro přidělování prostředků z rozpočtu na rok 1994. Komise byla ustanovena. Vzhledem k tomu, že nejsou dosud známa pravidla pro rozdělování prostředků z MŠMT a AS se domnívá, že tato pravidla by se měla přiměřeně promítnout i do financování fakult, komise zatím nepracovala.
- AS projednal a schválil úpravy kolejného na rok 1993/94.

V oblasti dislokací:

- projednal a schválil "Generel VUT", zahrnující dislokace jednotlivých fakult včetně nové výstavby s výhledem do roku 2005. Tento generel byl následně schválen MŠMT.
- vznik nových fakult na VUT si vynutil jednání umístění FP, FCH a FaVU pro nejbližší časový horizont. Zvláště nevyjasněná byla dislokační situace mezi FAST a FCH. AS podpořil a sledoval realizaci dislokačních opatření navržených rektorem VUT.
- AS dále sledoval vývoj dislokace FEI v návaznosti na průběh restituace a její kompenzace náhradními objekty či v rámci soustředěné výstavby VUT pod Palackého vrchem.
- na základě výše uvedených dislokačních otázek AS vyslovil striktní požadavek přesné evidence a přísné kontroly nakládání s pozemky ve vlastnictví nebo v užívání VUT.

V oblasti organizační struktury VUT AS

- projednal transformaci Nakladatelství VUT a PVÚ
- budování informačních sítí a knihoven na VUT a fakultách
- projednal a schválil půl milionů Kč na projekt systémů řízení VUT. Upozorňuje nový senát na sledování průběhu a výsledků této akce.

Jako různé lze uvést:

- projednání účinnosti zavedené ostrahy kolejí
- stanovisko a připomínky AS ke smlouvám s TPB
- stanovisko k návrhu nového znaku VUT
- členové akademické obce VUT podávali cestou senátu interpelace jak na akademické funkcionáře, tak i na hospodářské pracovníky rektorátu. AS zval odpovědné pracovníky, případně k projednáváním interpelacím zaujímal stanoviska uvedená v zápisech u jednání AS.

Členové AS se dále účastnili:

- konkurzních komisí pro obsazování míst s celoškolskou působností, např. konkurz na kvestora VUT.
- jednání stavební komise o přípravě generelu VUT, dislokacích, výstavbě a opravách objektů
- operativního řešení vzniklých problémů.

Spolupráce vedení VUT a AS VUT - vrcholných orgánů samosprávy:

- AS VUT konstatuje, že vedení VUT po dobu funkčního období senátu se zhostilo řízení VUT zodpovědně, kvalitně a profesionálně. Při jednáních za zákonné účasti AS a i v dalších bralo senát jako rovnocenného partnera, jehož rozhodnutí, nebo názor nebyl opomenut. Výraznou zásluhou o tento konstruktivní vztah mezi vedením a senátem VUT má především rektor prof. Ondráček. Rovněž přístup prorektorů prof. Kratochvíla, prof. Vavřína, doc. Mencla, kvestora ing. Pěnička a zastupujícího kvestora ing. Bouši výrazně pomáhal k vyřešení problémů předložených senátu.
- mimo vlastní vedení VUT AS oceňuje zajištění a podporu práce AS ze strany sekretariátu rektora, zejména pak perfektní vedení celé administrativy senátu Zuzanou Zoubkovou.
- AS rovněž konstatuje, že díky redaktorce VUT News Marcelle Klíčové došlo k podstatnému zlepšení informovanosti akademické obce VUT o činnosti akademického senátu.

Touto výroční zprávou, která s předcházejícími dvěma tvoří rekapitulaci činnosti za funkční období 1991 až 1993, akademický senát skládá akademické obci VUT, která ho zvolila.

Členové akademického senátu ujišťují akademickou obec VUT, že pro svá rozhodnutí se vždy snažili získat co nejvíce informací a pak rozhodovali v duchu složeného slibu, tedy pro rozvoj a prospěch Vysokého učení technického.

Členové akademického senátu děkují za důvěru, kterou od akademické obce VUT získali a věří, že ji nezklamali.

TEMPUS II

Dne 29. dubna 1993 byl Výborem ministrů ES schválen a přijat TEMPUS II jako druhá fáze TEMPUS schématu, která bude probíhat v letech 1994-1998. Ve druhé fázi je oproti fázi první uskutečněna řada podstatných i méně podstatných změn. Tento článek by měl pomoci zájemcům v základní orientaci v nabízených projektech.

Nejdůležitější změnou je, že do TEMPUSu II jsou nyní kromě zemí tzv. střední/východní Evropy (PHARE program) zařazeny také země dřívějšího SSSR (TACIS program). Oba programy probíhají paralelně, avšak nezávisle po stránce administrativní i rozpočtové. O možnostech zapojení našich účastníků do těchto programů se zmíním dále. Další změnou je, že projekty přijaté v programu TEMPUS II by měly obdržet finanční prostředky na celé období existence projektu, tzn. vybraný projekt bude finančně zabezpečen od jeho počátku až do jeho ukončení a finanční podpora celého projektu bude známa již v prvním roce.

Výchozím dokumentem je "Guide for Applicants" - Vademecum pro šk. rok 1994/95, obsahující průvodní listy a formuláře přihlášek k jednotlivým aktivitám, 4 možnosti z PHARE a 2 z TACIS.

PHARE

* **Joint European Projects (JEP)**, konečný termín pro podání přihlášek (pro aktivity začínající ve šk. r. 94-95) je 31. 1. 1994

JEPy zahrnují následující tematické okruhy v závislosti na prioritách:

- rozvoj univerzitních kapacit pro další vzdělávání a přeškolení, rozvoj multimediálního vzdělávání
- nástroje na reformu a rozvoj vyššího školství hlavně přes restrukturalizaci řízení jeho institucí
- podpora vztahů universita/průmysl
- nákup technického vybavení, nezbytného pro JEP

* **Individual Mobility Grants (IMG)**, zde jsou 2 termíny závislé na tom, kdy chceme plánovanou návštěvu uskutečnit:

do 15. 12. 1993, pro období mezi 1. 9. 1994 až 31. 8. 1995

do 15. 6. 1994, pro období mezi 1. 1. 1995 až 31. 8. 1995

Granty jsou určeny pro členy akademické obce a jsou zde možné tyto aktivity:

- krátké návštěvy jeden týden až dva měsíce pro přesně vymezené účely (viz Vademecum)
- tréninkové pobyty v podnicích
- doplňování a aktualizace znalostí vš. učitelů

* **Complementary Measures**, termíny stejné jako pro IMG

- dává možnost vybraným zemím zúčastňovat se akcí pořádaných evropskými asociacemi převážně univerzitního typu - financují publikační činnost a další informační aktivity, které jsou přímo svázány s podporou vývoje a obnovy vyššího školství v těchto zemích

- podporují činnosti (technická pomoc, semináře) vypracované se záměrem pomoci re-

formě a rozvoji vyššího školství ve výše uvedených zemích

- zařazuje omezenou podporu projektům mládežnických aktivit (Youth Activities)
- * Youth Activities, pro mimouniverzitní organizace

TACIS (Ukrajina, Bělorusko, Rusko)

* **Pre-Joint European Projects**, Special Guide for Applicants

* **Complementary Measures**

Přihlášky podávají školy uvedených zemí v termínech pravděpodobně podobných.

Existuje možnost zapojení se přes využití dřívější spolupráce a uskutečněných kontaktů se zeměmi nynějšího TACIS. Naše účast v těchto projektech by mohla být hrazena z příslušných rozpočtů těchto zemí. Podrobné informace podává National TEMPUS Office Praha na vyžádání.

Důležité upozornění: Z projektů TEMPUS (PHARE a TACIS) nelze financovat vědecko-výzkumné aktivity, pokud nejsou součástí procesu vzdělávání (např. postgraduální a doktorské studium).

Podrobný popis všech aktivit není cílem tohoto článku, pro vážné zájemce by mělo být "Vademecum" v angl., něm. či franc. jazyku k dispozici na referátech pro zahraniční styky příslušných fakult. Chci pouze upozornit na některé důležité momenty, které by měl žadatel znát.

Pro školní rok 94/95 byly pro každou "eligible country" (vybranou zemi) připraveny priority, na základě kterých je možno navrhnout JEP. Projekty na jiná témata nebudou vybrány.

TEMPUS JEP priority pro ČR, 94/95

EKONOMIKA v oblastech:

- ekonomika zemědělství
- nástroje tržní ekonomiky
- public relations a marketing

PRÁVA v oblastech:

- evropské právo
- obchodní/komerční právo
- práva spotřebitele

LÉKAŘSKÉ VĚDY v oblastech:

- kardiovaskulární nemoci a výzkum rakoviny
- všeobecné praktické lékařství

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ v oblastech:

- zpracování odpadů
- ochrana proti podzemní vodě a zemní vlhkosti
- nové zdroje energie
- ochrana lesa

Preference budou dány projektům, které splňují interdisciplinární aspekty, jsou připravovány ve spolupráci s průmyslem, a ve kterých koordinátor či kontraktor je české národnosti.

JEP + projekty

- strategické a interní řízení českých vysokých škol

CME + projekty

- studie proveditelnosti možností vývoje distančního vzdělávání v rámci institucí českého školství

Podrobnější popis těchto projektů měl být znám po prvním říjnu 1993, oficiálně (písemně) nebylo zatím jak z EC TEMPUS Office Brusel, tak z národní TEMPUS Office Praha nic potvrzeno.

Závěrem uvádím důležité adresy, na kterých lze získat mnohem podrobnější a aktuálnější informace. National TEMPUS Office, U Lužického semináře 13/90, 118 00 Praha, tel: 02-538187, fax: 02-24511296

EC TEMPUS Office, Avenue des Arts 19 H, B-1040 Brussels

Ing. Oldřich Šašinka
FAST VUT

Studentský veletrh

Hlavním cílem Evropského studentského veletrhu, který se příští rok koná od 23. do 26. března v Bruselu, je informovat mladé lidi mezi 16 až 25 lety o univerzitní studiu v evropském měřítku, a zvýšit pohyb studentů mezi univerzitami. Veletrh je označován jako největší událost mezi akcemi, které jsou věnovány vyššímu vzdělávání v Evropě. Minulý rok se veletrhu zúčastnilo 746 univerzit (započítány i školy poskytující vyšší vzdělání) z 24 zemí Evropy, které si pronajaly celkem 19 810 m² výstavní plochy. Veletrh si prohlédlo celkem 115 732 návštěvníků, z nichž 11% nebylo z Belgie.

Současně s veletrhem probíhá v Bruselu i "Euro-Meeting on Higher Education", jehož hlavním cílem je vytvořit prostor ke zvýšení evropské a vůbec mezinárodní spolupráce mezi univerzitami. Dá se říci, že "Euro-Meeting" rozšiřuje možnosti k navázání kontaktů a výměně zkušeností mezi členy akademických obcí různých univerzit. Jako novinku zavádějí pořadatelé od příštího roku to, že ti, kteří si objednají na veletrhu plně vybavený stánek, mají na "Euro-Meeting" vstup volný.

To nejdůležitější na závěr. Pro zvýšení účasti vysokých škol ze střední a východní Evropy se pořadatelé rozhodli snížit poplatek za stánek pro tyto školy o 25 procent. Je možné zajistit si plně vybavený stánek, nebo objednat jen prázdnou výstavní plochu. Ceny jsou nižší, je-li objednávka učiněna do konce roku 1993.

Bližší informace získáte na adrese: Christine Fissette, In-Medias, div. of Reed Exhibitions Belgium s.a., Rue de la Caserne 86, B-1000 Brussels.

(mar)

SLÉVÁRENSKÉ DNY

ÚSTAV MATERIÁLOVÉHO INŽENÝRSTVÍ-ODBOR SLÉVÁRENSTVÍ
GARANTEM A SPOLUPOŘADATELEM 30. SLÉVÁRENSKÝCH DNŮ

Ve dnech 5. až 6. října 1993 proběhla v Brně mezinárodní konference slévačů 30. Slévárenské dny, která zájmem slévárenské veřejnosti vysoce překročila očekávání pořadatelů - České slévárenské společnosti a ÚMI-odboru slévárenství. Konference se zúčastnilo okolo 250 domácích a 80 zahraničních účastníků - tedy počet téměř shodný s účastí na 60. Světovém slévárenském kongresu v Haagu, který proběhl o týden dříve, a kterého se zástupci ÚMI také zúčastnili (mezi zástupci ÚMI byli: prof. K. Rusín - pastprezident CIATF, celosvětového sdružení slévačů; doc. M. Horáček - oficiální delegát za ČR, vědecký tajemník České slévárenské společnosti; doc. J. Čech - předseda komise pro řízení jakosti ČSS; ing. J. Roučka - dlouholetý předseda komise technologické ČSS).

Ústav materiálového inženýrství tak postupně vstupuje (před rokem úspěšná výstava FONDEX) do podvědomí v odborných kruzích slévačů jako nástupce brněnské katedry slévárenství, jež měla vysoké národní a mezinárodní renomé.

Jedním z hlavních cílů pracovníků odboru slévárenství ÚMI je udržet průmyslem uznávanou kvalitu absolventů a dále rozšířit nabídku studijních zaměření v souladu s vývojem potřeb průmyslu v nových podmínkách tržní ekonomiky. Takto se začínají postupně rozvíjet nová zaměření směřovaná na problematiku řízení podniků (management, marketing, financování), využívání výpočetní techniky (s využitím nově vybudovaného výpočetního centra a síťově propojených počítačů), řešení ekologických otázek aj. - vedle již tradičních směrů metalurgických a technologických.

Výše uvedené aktivity jsou podporovány bohatou mezinárodní spoluprací, v poslední době orientovanou na země ES - Anglii, Itálii, Německo, Portugalsko a další, přičemž jsou udržovány nadále i kontakty a spolupráce s Polskem, Bulharskem a Ukrajinou.

Právě skončený projekt Tempus-Phoenix, zaměřený na doplňkové studium základních disciplín tržní ekonomiky, je ukázkou konkrétních výsledků mezinárodní spolupráce (partneři z Anglie a Itálie). V současnosti je připravován další 3-letý projekt QUALICAST, zaměřený na výchovu odborníků v oblasti totálního řízení jakosti nejen ve slévárenství (prioritně), ale i u jiných technologií. Partneři v projektu by měly být univerzity, instituce a průmyslové firmy z Anglie, Itálie, Portugalska, Bulharska, Polska, Ukrajiny a Slovenska.

Další ukázkou mezinárodní spolupráce je účast na programu CITIM (podpora technologie výpočetní technikou v oblasti výroby forem a modelů a simulace tuhnutí) - Universita Magdeburg.

Motto 30. Slévárenských dnů, bylo zvoleno s ohledem na současnou ekonomickou situaci u nás a v Evropě, kdy nejen v oboru slévárenství jsou limitními faktory úspěšného podnikání dokonalá znalost tržních podmínek a zvládnutí ekologických problémů, které především technologie výroby odlitků s sebou přináší. Zhruba 80 % přednášek (celkem 23 do-

mácích a 22 zahraničních) bylo zaměřeno na výše uvedenou tematiku; kromě přednášek byla současně zorganizována i doprovodná výstava (40 vystavovatelů z toho 18 zahraničních). ÚMI VUT se na výstavce úspěšně prezentoval nabídkou svých služeb a spolupráce s průmyslem. V přednáškovém programu konference reprezentovali ÚMI svými vystoupeními doc. M. Horáček - "Základní předpoklady úspěšného řízení slévárny v podmínkách tržní ekonomiky"; ing. J. Voráček - "Aplikace a perspektivy technologických počítačových sítí ve slévárnách" a ing. P. Muselík - "Možnosti ekologického zlepšení bentonitových směsí pro odlitky ze šedé a tvárné litiny".

Ústav materiálového inženýrství FS VUT se aktivně podílel i na organizaci společenského setkání slévačů, které se uskutečnilo v hotelu SANTON na Brněnské přehradě a na organizaci "pokonferenční cesty" vybraných zahraničních hostů, která také zahrnovala návštěvu FS (především pracovišť ÚMI).

Zde byly účastníkům předvedeny výsledky dosavadních prací a především technické možnosti pracovišť pro budoucí možnou domácí a zahraniční spolupráci.

Doc. Ing. Milan Horáček, CSc.
ÚMI - odbor slévárenství

CERGE

CERGE - Center for Economic Research and Graduate Education - je pracoviště, které se mimo jiné zabývá doktorandským studiem v ekonomii. Působí v rámci Karlovy univerzity, vedeno je za pomoci Pittsburské univerzity. Většina přednášejících jsou hostující profesori, převážně z USA, "úředním jazykem" je tedy angličtina. Pro studenty z východní a střední Evropy, kterých je většina, jsou k dispozici prostředky umožňující odpustit jim školné a pokrýt jim i stipendium během studia. Systém přípravy je shodný jako v USA a i dosažené vzdělání studentů je rovnocenné.

Program je čtyřletý, v prvních dvou letech studenti absolvují sérii přednášek, v následujících dvou letech píší disertaci. pro výborné a velmi dobré studenty se počítá během studia s delším pobytem na některé západní univerzitě nebo výzkumném centru.

Pro úspěšné studium je velmi podstatná slušná znalost matematiky (dnešní ekonomie je hodně matematizovaná) a slušná znalost angličtiny.

Přihlášku ke studiu by měly být k dispozici na studijním oddělení fakult nebo se zájemci mohou obrátit na adresu CERGE, stud. odd., Politických vězňů 7, Praha.

Termín pro uzávěrku přihlášek je 28. února 1994.

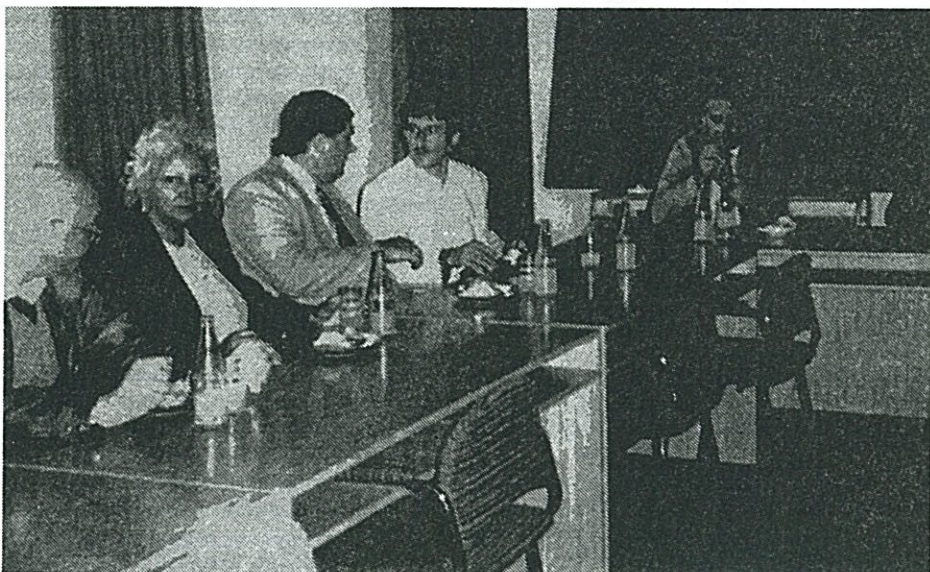
(red)

Cvič, ať se cítíš líp

Tak jako v minulých letech, i letos zahájil Ústav tělesné výchovy Fakulty elektrotechniky a informatiky kurz regeneračních cvičení pro studenty a zaměstnance. Cvičení je vždy ve středu od 15 do 16 hodin v tělocvičně na Údolní 53. Po cvičení od 16 hodin mohou zájemci absolvovat relaxační masáže.

Pro ty, kteří nemají čas se kurzu aktivně zúčastnit, vřele doporučuji výbornou publikaci Věry Knížetové a Bohumila Kose: Strečink. relaxace, dýchání, kde najdete popis cviků i s obrázky.

PaedDr. Jindřich BAUER
ÚTEV FEI VUT v Brně

Snímek ze setkání se zahraničními účastníky slévárenských dnů na ÚMI

Profesor Balátě s prezidentem DAAAM Kataliničem

SYMPOZIUM DAAAM

V minulém čísle VUT NEWS jste si mohli přečíst základní informace o 4. mezinárodním sympoziu DAAAM, které se konalo ve dnech 16. až 18. září 1993 na Fakultě strojní VUT. Vzhledem k významu této mezinárodní akce se k sympoziu vracíme ještě dnešním článkem.

Hlavními tematickými okruhy přednášek 4. sympozia DAAAM, které proběhlo pod názvem "Automatizace a metrologie; člověk, technika, prostředí", byly pružné výrobní systémy a robototechnologie, počítačová podpora předvýrobních etap a vlastní výroba - CAD/CAM; počítačová podpora automatického řízení - CAD CS; řízení jakosti; měření, monitorování, diagnostika; technické prostředky automatického řízení; automatizace montáže a materiálových toků; snímače, měřicí přístroje, zpracování signálů; identifikace, modelování, simulace; optimalizace a znalostní systémy. Program byl zorganizován tak, že první dva dny, tj. čtvrtek a pátek, byly dny pracovní, třetí den sobota, byl věnován kulturnímu programu.

V den zahájení, po uvítání přítomných a představení čestného předsednictva, sympozium úvodním slovem slavnostně otevřel ředitel odboru strojírenství ministerstva průmyslu a obchodu Ing. Pavel Stejskal. Poté náměstek primátora města Brna JUDr. Luděk Zahradníček přivítal účastníky v Brně. Za Vysoké učení technické pozdravil přítomné prorektor prof. ing. Petr Vavřín, DrSc. Na půdě strojní fakulty účastníky přivítal děkan prof. ing. Jaromír Slavík, CSc. Za Technickou universitu ve Vídni, zakladatelku DAAAM, promluvil děkan strojní fakulty prof. ing. dr. techn. H. B. Matthias. Odborný program otevřel prezident DAAAM doc. ing. dr. techn. B. Katalinič.

Zahájení doplnily čtyři hlavní přednášky - B. Katalinič, H. P. Osanny, P. Vavřína a D. Frankeho. Připomínám, že jednacími jazyky DAAAM jsou němčina a angličtina.

Příspěvky účastníků byly seřazeny do výše specifikovaných tematických přednáškových bloků. Ve Sborníku bylo zveřejněno 196 dvoustránkových rozšířených shrnutí přednášek celkem 295 autorů. Vlastního sympozia se zúčastnilo celkem 152 osob,

z toho 56 z ČR a 19 ze SR. Součástí sympozia byl i poster program, každá přednáška byla v plném znění vyvěšena. U posterových tabulí probíhala rovněž bohatá diskuse.

První den sympozia byla v prostorách před přednáškovou aulou zorganizována výstava měřicích, řídicích a výpočetních technik včetně programů řídicích algoritmů, která ukázkami 12 účastníků dobře ilustrovala odbornou náplň sympozia.

V průběhu sympozia byl ustaven národní komitét DAAAM v ČR ve složení: prof. Balátě (FT - VUT v Brně), doc. Bayer (FE - ČVUT), doc. Bobál (FT - VUT v Brně), RNDr. Dvořák (FS - VUT v Brně), doc. Hrušák (FAV - ZU v Plzni), doc. Mykiska (FS - ČVUT), RNDr. Skopal (FS - VUT v Brně), RNDr. Smutný (FS - VŠB v Ostravě), doc. Šolc (FEI VUT v Brně), doc. Vašek (FT - VUT v Brně), prof. Víteček (FS - VŠB v Ostravě).

V mezinárodním DAAAM komitétu zastupují Českou republiku prof. Balátě, prof. Vavřín, prof. Víteček a prof. Zítek (ČVUT).

Přínosy 4. mezinárodního sympozia DAAAM lze shrnout do čtyřech bodů:

- DAAAM vstoupila do podvědomí české technické veřejnosti zaměřené na automatizaci a metrologii
- naši účastníci měli možnost výměny zkušeností a zejména porovnání výsledků své práce s výsledky zahraničních účastníků
- možnost vystoupení mladých začínajících vědecko-pedagogických pracovníků a překonávání jazykové bariéry
- publicita Vysokému učení technickému v Brně.

Zájemci o další informace a aktivní účast na dalších mezinárodních sympozích DAAAM se mohou obrátit na adresu:

prezident národního komitétu prof. ing. Jaroslav Balátě, DrSc., FT ve Zlíně, nám. TGM 275, 762 72 Zlín, tel./fax - 067 - 33522.

Prof. Ing. Jaroslav BALÁTĚ, DrSc.
FT ve Zlíně

Kdo bude zvolen rektorem UP?

Ve středu 1. prosince bude Akademický senát UP volit ze tří kandidátů rektora univerzity. Kandidáty jsou - dosavadní rektor UP prof. PhDr. Josef Jařab, CSc, Dr.h.c. (ročník 1937); děkan lékařské fakulty UP prof. MUDr. et JUDr. Lubomír Neoral, DrSc. (ročník 1927) a prof. RNDr. Vratislav Vyšín, CSc. (ročník 1926) - vedoucí katedry teoretické fyziky PŘF UP.

Na otázku redakce Žurnálu UP - jak se stává k otázce školného? - odpověděli kandidáti takto:

JJ: "Zprvu jsem se domníval, že by se školným mohlo vyřešit mnoho otázek - od doplnění rozpočtového deficitu po vytvoření tlaku, který by směřoval ke zvýšení úrovně výuky. Čím více se ale rozhlížím po našem kontinentu, tím více docházím k závěru, že existují i jiná řešení našich ekonomických a kvalitativních důležitostí. Je také stále zřejmější, že způsob řešení financování vzdělání ve státě je v zásadě problémem politickým."

Pro začátek bych se přikláněl k nediferencovanému nominálnímu příspěvku ze strany studentů (či rodičů) pro všechny VŠ a obory, a to ve výši, která by nepřesahovala 10 % skutečných nákladů na studenta. Důležité by ovšem bylo, aby o tuto desetinu nebyl snižován státní rozpočet VŠ a aby ony peníze navíc mohly být věnovány ne na provoz, ale na rozvoj univerzit. Podmínkou pro zavedení školného by samozřejmě bylo i vypracování systému možných půjček a stipendií ze strany vlády."

LN: "Až na některé výjimky nepatří školné na vysokých státních školách k evropskému kulturnímu "milieu". Stálo by však za úvahu jako stimul zájmu o intenzitu studia zavést povinné taxy za opakované zkoušky, aniž by ovšem peníze takto získané plynuly do "kapes" příslušné fakulty nebo ústavu, katedry či dokonce examinatora, ale jako příspěvek ke státem dotovaným školským prostředkům (např. počítačová akademická síť Internet apod.)."

VV: "V krajní nouzi bych je asi schvaloval, a to v tom smyslu, jak je navrhováno v článku náměstka ing. Pilipa v MF Dnes 18.10.1993. V každém případě jsem pro redukci školného u vynikajících studentů z řad sociálně slabších rodin."

Na otázku - co uděláte jako rektor nejdříve? - kandidáti odpověděli:

JJ: "Budu-li znovu zvolen, vezmu si před novým funkčním obdobím nejméně týden dovolené, abych si v klidu přebral průběh a výsledky posledních čtyř let svého života a života instituce, již jsem stál v čele. A pak se pokusím z vytčených cílů svého programu vydělit ty, za níž stojí bojovat a o něž je reálné usilovat. Chtěl bych do budoucna svého snažení vyloučit všechny možnosti donkichotismu."

(Pokračování na str. 7)

Kdo bude ...

(Dokončení ze str. 6)

LN: "Především bych chtěl bedlivě naslouchat reprezentantům všech fakult univerzit, a to jak názorům a problémům učitelů, tak studentů, a sestavit škálu jejich naléhavosti a priorit. Za 4 léta účasti v některých vrcholných orgánech univerzity jsem poznal část této problematiky a nabyl přesvědčení, že jednotlivé fakulty by měly v rámci své právní subjektivity větší volnost v rozhodování o svých vlastních, funkčně jim příslušejících věcech. Rektorát by měl koordinovat pouze činnost fakult v zájmu univerzity, završovat organismus včetně její reprezentace navenek, neměl by však fakultám "vládnout".

VV: "Nejdříve bych zapomněl, ze které fakulty přicházím, abych mohl ke všem problémům zaujmout nepředpojaté stanovisko. Za nejdůležitější v současné době považuji širokou autonomii fakult, jejich rovnocenné postavení v rámci univerzity a rozdělení prostředků podle dohodnutých pravidel, která budou bezpodmínečně dodržována. Nejhorším vysvědčením pro rektora by byl rozvoj jeho vlastní fakulty na úkor některé jiné nebo jiných fakult. Toho bych se vyvaroval".

(red)

VÝSTAVA

Do 5. prosince je otevřena výstava modelů kolejových vozidel a modelového kolejiště, kterou pořádá v rámci oslav 750. výročí udělení městských práv městu Brnu Lok. studio v budově ČD na Kounicově ulici 26. Výstava poskytuje poslední možnost ke zhlédnutí velkého modelového kolejiště před jeho likvidací.

(red)

STUDENTI LETECTVÍ V EVROPĚ

Spolupráce Evropského společenství se státy střední a východní Evropy v oblasti vzdělání a výzkumu se úspěšně rozvíjí i v oblasti letectví. Jednou z aktivit Evropského společenství, která se dotýká i České republiky, je program TEMPUS, do kterého je zapojen i Letecký ústav FS VUT v Brně. V rámci tohoto programu se uskutečňuje návrh čtyřmístného turistického letounu s pracovním označením TP-41.

Letecký ústav díky programu TEMPUS získal vedle prostředků na vybavení rovněž finanční prostředky na rozvoj vztahů mezi zapojenými univerzitami, a z těchto prostředků zajistil tak jako i v minulých letech čtyři studijní pobyty svých studentů v západní Evropě na partnerských univerzitách v Bristolu, Glasgow, Delftu a Braunschweigu.

Na základě interního konkurzu byli vybráni 4 studenti ze 4. a 5. ročníku letecké specializace ve složení: Tomáš Straka, který jel do německého Braunschweigu, Bohumír Strnad do Delftu v Holandsku, Martin Komárek do skotského Glasgow a Přemysl Hobza do anglického Bristolu.

Začátkem roku po zajištění nezbytných formalit jsme se začali rozjíždět do našich budoucích působišť. Naším úkolem bylo pokračovat v rozpracovaných návrzích letounu TP-41.

Na Technické univerzitě v Delftu, která je jedním z nejznámějších pracovišť v oblasti aerodynamiky v Evropě, se prováděla optimalizace profiláže křídla s pomocí programu XFOIL. Bohužel nepodařilo se již z finančních důvodů realizovat plánované měření v aerodynamickém tunelu delftské Low Speed Laboratory.

V Braunschweigu byla zpracována studie přístavacího zařízení, a to jak jeho koncepční návrh, tak i pevnostní výpočet. Při návrhu bylo použito moderních metod počítačové podporovaného navrhování, které spočívaly především v aplikaci předních systémů metody konečných

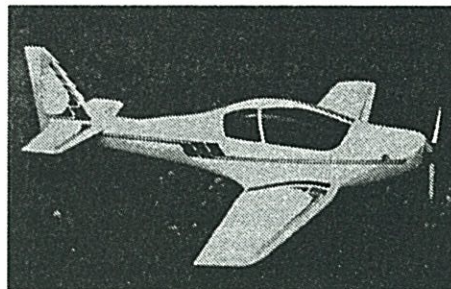
prvků NASTRAN a ANSYS a některých dalších CAD aplikací.

Na univerzitě v Glasgow, jejíž letecká katedra je specializovaná na aerodynamiku, bylo modelováno proudění kolem křídla, zkoumal se vliv zakončení křídla na jeho odpor a zvažovalo se použití wingletů. Při těchto výpočtech bylo využito aplikovaných výpočetních metod tzv. CFD (computational fluid dynamics).

Na bristolské univerzitě, která disponuje kvalitním vybavením pro testování vláknových kompozitových materiálů jak s termoplastickou, tak termosetickou matricí, byla vypracována studie kompozitových ocasních ploch. Pro zpracování této studie poskytla univerzita své experimentální vybavení a umožnila přístup k podkladům i čerpat z bohatých zkušeností z navrhování leteckých kompozitových konstrukcí.

Uvedené studijní pobyty byly zajímavou zkušeností a přínosem nejen pro nás, ale i pro samotný Letecký ústav a věříme, že naše působení přispělo i k šíření dobrého jména českého letectví v zahraničí.

**Tomáš Straka
Martin Komárek
Bohumír Strnad**

Model letounu TP-41

JOB-service

Chuť a stále častěji i potřebu si přivydělat pociťuje dnes nemalé procento studentů. Na krátkodobou brigádu si student většinou čas najde, ale čas na obstarání vyhovující práce mu buď chybí a nebo v mnoha případech lze takto využitý čas označit za ztrátu času. Na tomto předpokladu je založena činnost firmy Job-service Brno, která se zaměřila na obstarávání brigád pro studenty starší 16 let.

Práci pro každého, kdo se na ni obrátí. Znamená to, že ze studentů, kteří agenturu vyhledávají, odchází denně asi 90% okamžitě uspokojeno. Pokud není k dispozici vhodná práce ihned, je student zařazen do databáze a je vyrozuměn, když se pro něho "něco" najde. Databáze v současné době obsahuje kolem 700 zájemců o brigádu. Evidence je pro studenty zdarma a není, pokud platí údaje uvedené v dotazníku, časově omezená.

sekretářky, operátorky - ale to již většinou znamená dlouhodobější závazek."

Pro "pány", jak jsem se dozvěděla, se práce hledá lépe. Jedná se většinou o pomocné práce, stěhování, stavební práce, ale i zde se sem tam objeví něco "lepšího". Průměrně se výdělek pohybuje kolem 23 Kč za hodinu.

"Stížností z řad studentů či z podniků téměř

PRO DÍVKY SE PRÁCE HLEDÁ HŮŘE

O správnosti tohoto předpokladu svědčí to, že denně kancelář firmy, která sídlí na VŠ kolejích na ulici Purkyňova, navštíví přes 50 studentů. "Ještě před několika měsíci tomu tak nebylo, říká mi v agentuře jeden ze tří majitelů firmy Miroslav Padalík, sám student 5. ročníku PŘF MU, "jelikož firma mohla uspokojit jen malý počet zájemců o práci. Na začátku léta pouze tak čtyři sjednané brigády denně." Dnes je již situace jiná (dokládá i to, že v září do firmy nastoupila sekretářka), Job-service se daří téměř stoprocentně plnit svůj cíl - najít nějakou

Při vyhledávání práce se agentura zatím zaměřuje na malé a střední podniky, kontakty navázala asi s 50 organizacemi, převážně z Brna.

"Největší problémy máme s obstaráváním práce pro dívky mladší 18 let," říká pan Padalík, "ale v poslední době se daří najít brigádu i pro ně. Mimo tradiční úklidové práce a mytí nádobí, nabízíme dnes balení hraček, starší dívky mohou najít uplatnění při doučování a zavádíme i hlídání dětí. Někdy se vyskytne i nabídka na odbornější práci, zajišťovali jsem

nemáme. Jen asi ve dvou případech se studentům práce nelíbila nebo se jim do ní nechtělo a ještě v den nástupu odešli. Na to ostatně mají právo a my sami je na ně upozorňujeme. Na uvolněná místa okamžitě nastoupili jiní zájemci."

Majitelé firmy mají spoustu nápadů a plánů do budoucna, jak činnost Job-service rozšířit a vylepšit. Jedním z chystaných záměrů firmy je vyhledávání míst pro absolventy, což by určitě ocenil i nejdén absolvent VUT.

(mar)

SECESNÍ PŘIPOMÍNKA BITVY

Světově známá bitva armád tří císařů, která se odehrála na polích mezi Brnem a Slavkovem 2. prosince 1805, patří k nejkrvavějším válečným střetům, jaké Evropa do té doby poznala. Zúčastnilo se jí asi devadesát tisíc vojáků spojenecké rusko-rakouské armády a na sedmdesát pět tisíc vojáků francouzské armády císaře Napoleona. Ztráty na mrtvých, raněných, zajatých a nezvěstných se u spojenecké armády odhadovaly až na čtyřicet procent, u armády francouzské na patnáct procent. Místem rozhodujícího střetu bylo Pratecké návrší, označované za klíč celé bitvy. V letech 1910 až 1912 byl na něm zbudován památník k počtům obětem a jako memento živým.

Ideovým tvůrcem památníku byl vlastněcký duchovní, brněnský profesor Alois Slovák (1859 až 1930), právem považovaný za znalce tehdy obecně málo známé historie bitvy. Slovákovo jméno dnes nesou ulice v Brně, v rodných Boskovicích a ve Slavkově. Aby získal podporu pro myšlenku vybudovat na slavkovském bojišti památník, vydal Slovák v roce 1897 vlastním nákladem útlý spisek *Bitva u Slavkova*. Za rok vyšlo druhé, rozšířené vydání, přeložené i do francouzštiny a němčiny. V listopadu 1899 byl z jeho podnětu založen v Sokolnicích, v obci pod Prateckým návrším, "Komitét pro zřízení pomníku na bojišti slavkovském".

V roce 1902 Slovák požádal pražského architekta Josefa Fantu (1856 až 1954) o vypracování návrhů památníku. Fanta, příští profesor Vysokého učení technického a stavitel hlavního pražského nádraží, připravil šest variant. Všechny byly osobitým projevem svého tvůrce. Tak jedné z nich, sousoší, dal Fanta název *Tři orli*. Měl na mysli tři císaře, ruského Alexandra, rakouského Františka a francouzského Napoleona, jejichž vojska tu svedla bitvu. Fanta složil a k návrhu sousoší připsal nadčasový verš:

*Servali se tři orli,
viz, kdo kým byl bit,
největší vždy rány bitev
odnáší si lid!*

Sokolnický komitét požádal o vypracování návrhů ještě dva jiné architekty. Wagner byl profesorem na Vysoké škole technické ve Vídni, kde mohl vypsát soutěž, ale podmiňoval ji přidělením peněz k případnému udělení cen. Pro sokolnický komitét, který musel počítat s každou korunou, to byla podmínka nepřijatelná. Druhým navrhovatelem byl vídeňský architekt Augustin Kirstein, který v Brně na Petrově prováděl regotizaci chrámu sv. Petra a Pavla a stavbu jeho věží v pseudogotickém stylu.

V soutěži byl nakonec vybrán a schválen jeden z návrhů Josefa Fanty. Byl to památník, kterému jeho tvůrce dal již na výkresech název *Mohyla míru*. Josef Fanta připravil také návrhy sochařské výzdoby mohyly, oltáře v kapli, nápisů a výzdoby stěn a klenby, i varianty křížové skupiny určené k umístění na vrchol stavby. Podle předběžných výpočtů byly stavební náklady stanoveny na 100 000 rakouských korun. Takovou částku nebylo možné získat jen veřejnou sbírkou, a proto se komitét obrátil s prosbou o příspěvek na vládu, instituce

a vlivné osoby v zemích bývalých tří císařů. Tímto způsobem se podařilo potřebný obnos shromáždit. Největší částku, polovinu tohoto obnosu, věnovala ruská vláda v roce 1904.

Pro vlastní stavbu mohyly byl vypsán konkurz, ve kterém zakázku získala karlínská firma architekta Václava Nekvasila, mající pobočku i v Brně. V létě 1910 bylo započato se stavebními pracemi, které řídil brněnský stavitel Stanislav Neděla.

Mohyla míru byla dokončena v roce 1912. Předání veřejnosti se plánovalo na další rok, ale spor o způsob vysvěcení kaple vše oddálil. Komitét žádal obřad katolický i pravoslavný, protože účastníkem bitvy byla velmi početná ruská armáda. Jednání se protáhlo až do dalšího roku 1914, kdy v srpnu měla být Mohyla míru konečně otevřena. Dne 28. července však vypukla první světová válka. Ta přinesla mnohem závažnější starosti a navíc nebylo možné otvírat památník ruským a francouzským vojinům, příslušníkům zemí, se kterými Rakousko bylo opět ve válečném stavu. Mohyla byla oficiálně otevřena pro veřejnost až v roce 1923.

Dominantou mohyly je starokřesťanský kříž, spočívající na zeměkouli ve tvaru elipsoidu. Je zhotoven z tepaného měděného plechu neseného vnitřní železnou konstrukcí. Je to dílo pražské umělecké kovotepecké dílny Františka Anýže (1876 až 1934), známého cizeléra, intarzisty a medailéra. V jeho dílně byly odlity plastiky např. *Myslbeka*, *Mařatky* a rovněž zde byly zhotoveny podle návrhu profesora Španiela kovová vrata chrámu sv. Víta v Praze.

Pozvolně se zvedající oblouky stupňovité rampy mohyly jako by symbolicky objímaly kamennými dlaněmi dávný hřbitov. V rozích monumentální stavby se o štíty svých vlastí opírají čtyři sochy bohatýrů symbolizujících Francii, Rusko, Rakousko a Moravu. Tuto figurální výzdobu provedla z pískovce podle modelů pražského akademického sochaře Čerňá

Vosmíka sochařská škola v Hořicích. Vchod do kaple uvnitř mohyly uzavírá železná, původně zlatená mříž. U vchodu stojí další kamenné Vosmíkovy sochy. Vpravo truchlící matka, skrývající tvář v dlaních, vlevo truchlící žena s věncem a lipovou ratolestí, odvěkým darem hrdinům. Po stranách vchodu jsou na čtyřech stejných eliptických deskách z červené švédské žuly vyryty původně vyzlacené věnovací nápisy, vlevo český a ruský, vpravo francouzský a německý.

Ve výklenku čelní stěny secesně vybavené kaple je zděný oltář zdobený mozaikou a spolu se stupni a okolní podlahou obložený kararským mramorem. Čtyři boční výklenky byly původně určeny pro jednotlivce na paměť slavných předků pohřbených u Slavkova, dva další výklenky pak pro bohoslužebné účely. Využity jsou však jen dva. V prostředním výklenku vpravo je umístěna busta profesora Slováka a jeho posmrtná maska, v protějším výklenku na levé straně bývá rakev s náhodně nalézánými kosterními pozůstatky obětí bitvy, čas od času ukládaných do ossaria pod kaplí.

Mohyla míru svým charakteristickým tvarem, inspirovaným vlivy pozdní secese, vešla od počátku své existence do povědomí dnes už statisíců našich a zahraničních návštěvníků. Byla zobrazena ve všech ročních obdobích v mnoha publikacích, je známa z rozmanitých pohlednic, provází poštovní ceniny naše i zahraniční, stala se součástí nejrůznějších razítek, emblémů a plaket. Je místem každoročního setkání členů českých a zahraničních klubů a společností vojenské historie a spolu s nimi mnoha dalších účastníků této již tradiční slavnostní vzpomínky na nezměrné oběti a nedozírné škody, které dávná napoleonská válka této zemi přinesla. Letošní setkání na Mohyle míru se koná 28. listopadu a je příležitostí k prohlídce tohoto impozantního památníku a k příjemné podzimní vycházce.

Doc. Ing. Vladimír Ustohal, CSc.
FS

